

ФУГОЛЬ Ірина Яківна (16. 04. 1932, Харків) — фізик. Дружина [Е. Канера](#). Доктор фізико-математичних наук (1971), професор (1978). Заслужений діяч науки і техніки України (1996). Державна премія УРСР в галузі науки і техніки (1977). Закінчила Харківський університет (1954). Працювала 1954—58 в Інституті фізики АН УРСР (Київ); від 1960 — у Фізико-технічному інституті низьких температур НАНУ (Харків); 1965—99 — завідувач відділу спектроскопії молекулярних систем і наноструктурних матеріалів. Від 2000-х рр. — у м. Ерланген (Німеччина). Наукові інтереси присвячені про-

блемам динаміки екситонів і фононів у кристалах затверділих газів при низьких температурах в областях вакуумного ультрафіолетового проміння і далекій інфрачервоній області. Під її керівництвом у кріокристалах вперше досліджено взаємодію елементарних збуджень між собою і з фотонами електромагнітного поля, відкрито співіснування когерентних і автолокалізованих екситонів.

Основні праці

Excitons in rare-gas crystals // Adv. Phys. 1978. Vol. 27, № 1; Polariton and Spatial Dispersion Effects in Exciton Spectra of Xenon Cryocrystals // Phys. Stat. Solidi B. 1982. Vol. 111, № 1 (співавт.); Криокристали. К., 1983 (співавт.); Optical transition studies of $\text{YBaCuO}_{7-\delta}$ superconducting films in 1,5—3,0 eV spectral range: Temperature evolution and photoinduced changes of the absorption spectra // Sol. Stat. Comm. 1991. Vol. 80, № 3 (співавт.); Electronically induced changes in structural properties of solid Kr // Physica B. 1993. Vol. 190, № 4 (співавт.); Luminescence of oxygen-rare gas exciplex compounds in rare gas matrices // J. Lumin. 2000. Vol. 91 (співавт.); Absorption spectroscopy of electronic states near fermi level: Temperature changes of superconducting $\text{YBaCuO}_{7-\delta}$ films at T_c // International J. of Modern Physics B. 2012. Vol. 6 (співавт.).

[О. М. Калиненко](#)

Бібліографічний опис:

Фуголь Ірина Яківна / О. М. Калиненко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2025. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-891953>

2001-2026 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).